

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-30
Karar Sayısı : 10-19/237-92
Karar Tarihi : 25.2.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER: Pelin UYANIK, Neşe Nur ONUKLU, Nilgün KOCADAĞ

C. BAŞVURUDA BULUNAN

20

: Türkiye Maden İşçileri Sendikası
Temsilcileri: Av. Hatice SALMAN, Av. İlker ARABACIOĞLU,
Av. Zişan FEDAİ
Strazburg Cad. No:7 Sıhhiye / Ankara

Türkiye Maden İşçileri Sendikası Ege Bölgesi Şubesi Çamaltı Tuzlası Çalışanları

D. DOSYA KONUSU: Çamaltı ve Ayvalık Tuzlarının özelleştirilmesine yönelik ihalelerde her iki tuzlaya da en yüksek teklifin aynı teşebbüs tarafından verildiği, bu tuzların tek bir teşebbüse satılmasının rekabeti kısıtlayacağı iddiası ve 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde tedbir kararı verilmesi talebi.

30

E. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvurularda özetle; Türkiye'de deniz tuzu üretiminin yapıldığı yerler olan Çamaltı ve Ayvalık tuzlarına ilişkin ihalelerin ikisinde de en yüksek teklifin Binbirgıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş. (Binbir Gıda) tarafından verildiği; söz konusu şirkete devir işlemi gerçekleştiğinde şirketin deniz tuzu üretiminin %100'ünü, toplam tuz üretimininse yaklaşık %....'unu¹ tek başına karşılayabilecek konuma geleceği ifade edilmiş, bu durumun tuz piyasasında bölgesel hakim durum oluşturacağı, dolayısıyla işleme Rekabet Kurumu tarafından izin verilmemesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca Türkiye Maden İşçileri Sendikası vekilleri tarafından yapılan başvuruda, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca geçici tedbir talep edilmiştir.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 4.1.2010 tarih ve 3 sayılı 8.1.2010 tarih ve 190 sayılı ile intikal eden başvurular üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 9. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 18.2.2010 tarihli Bilgi Notu 19.2.2010 tarih, REK.0.07.00.00-110/57 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-19 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

¹ Başvuruların birinde %.... olarak ifade edilirken, diğerinde (Türkiye Maden İşçileri Sendikası Ege Bölgesi Şubesi Çamaltı Tuzlası Çalışanları tarafından yapılan başvuruda) %.... olacağı belirtilmiştir.

50 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; 1998/4 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşiklerin aşılmaması nedeniyle izne tabi olmayan Çamaltı ve Ayvalık Tuzlarının özelleştirilmesi işlemlerine Kurulca izin verilmeyerek, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca geçici tedbir kararı verilmesi taleplerinin reddedilmesi gerektiği, öte yandan, bahsi geçen başvurularda yer alan diğer iddialar ise Rekabet Kurumunun görev alanına girmeyen hususlar hakkında olduğundan, değerlendirme yapılmasına yer olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 H.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvurularda yer alan diğer iddialar ise,

-Çamaltı Tuzlasının Ayvalık Tuzlasından çok daha değerli olduğu halde ihalede en yüksek teklifi veren firmanın iki tuzlaya aradaki bu değer farkını yansıtmayacak teklifler verdiği,

70 -Ayvalık Tuzlası için 2009 yılı içerisinde ihaleye çıkıldığı ancak bahsi geçen ihalenin devir ile sonuçlanmadığı, bu ihalede birinci sırayı alıp yükümlülükleri yerine getirmediği için ihalenin iptaline yol açan firma ortaklarının şu an yürütülmekte olan Ayvalık Tuzlası ihalesine de katıldığı, bu durumun ihaleye ilişkin şüphelere neden olduğu,

-Tuzlalarda çalışan işçilerin haklarının ihale sürecinde korunmadığı şeklinde.

80 Gerek tuzla özelleştirmeleri sürecinde gerekse tuz pazarında rekabetin sınırlandığı iddialarına ilişkin olarak alınan Kurul kararlarında², deniz tuzlarındaki üretim ile göl tuzlarındaki üretim arasında maliyet unsurlarında farklılıklar bulunsa da ürünün yüksek ikame edilebilirliği göz önünde bulundurularak ilgili ürün pazarı ham tuz pazarı olarak tanımlanmıştır. Bu noktada sadece deniz tuzlarını kapsar nitelikte ayrı bir ilgili ürün pazarı tanımlanmadığı dikkate alındığında, iki deniz tuzlasının özelleştirilmesi neticesinde her iki tuzlayı tek bir firmanın devralması halinde bölgesel hakim durum oluşacağı iddialarının geçerli olmadığı kanaatine varılmıştır.

..... Ticari sır

Ticari sır . Türkiye ham tuz pazarında 2007 ve 2008 yıllarında sırasıyla toplam 2.427.619 ton ve ton üretim yapılmıştır. 2007 ile 2008 yılları üretim ve tüketimine Tablo-1 ve 2'de yer verilmektedir.

90

²Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.'nin özelleştirilmesine ilişkin 18.4.2003 tarihli Mesleki Daire Görüşü ve 15.5.2003 tarih ve 03-32/396-M sayılı Karar, Kaldırım, Kayacık, Yavşan Tuzlarının özelleştirilmesine yönelik sırasıyla 8.12.2005 tarih; 05-82/1120-321, 05-82/1121-322, 05-82/1122-323 sayılı; Ayvalık Tuzlasının özelleştirilmesine ilişkin 31.7.2008 tarih, 08-49/691-267 sayılı; 11.2.2010 tarih, 10-16/182-69 sayılı Kararlar, tuzları işleten teşebbüslerin anlaşarak fiyat artışı yaptığı iddiasına yönelik 29.6.2006 tarih, 06-46/590-162 sayılı Karar.

10-19/237-92

Tablo-1: Ham Tuz Üretim Miktarları ve Pazar Payları (ton/yıl)

	2007		2008	
	Üretim (ton)	Pay (%)	Üretim (ton)	Pay (%)
Çamaltı	537.000	22,12		
Koyuncu	680.962	28,05		
Mutlucan	507.100	20,89		
Cihanbeyli	389.859	16,06		
İthalat	205.054	8,45		
Alkim	107.644	4,43		
Ayvalık	0	0		
Toplam	2.427.619	100,00		100,00

Kaynak: Özelleştirme İdaresi ve Teşebbüslerden Elde Edilen Veriler

Tablo-2: Ham Tuz Satış Miktarları ve Pazar Payları (ton/yıl)

	2007		2008	
	Satış (ton)	Pay (%)	Satış (ton)	Pay (%)
Çamaltı	493.957	21,25		
Koyuncu	537.479	23,12		
Mutlucan	491.757	21,16		
Cihanbeyli	510.981	21,98		
İthalat	205.054	8,82		
Alkim	83.312	3,58		
Ayvalık	1.887	0,08		
Toplam	2.324.427	100,00		100,0000

Kaynak: Özelleştirme İdaresi ve Teşebbüslerden Elde Edilen Veriler

- 100 Tablolardan da görüldüğü üzere, Çamaltı ve Ayvalık deniz tuzları, Türkiye ham tuz pazarında 2008 yılında sırasıyla yaklaşık %..... ve %..... pazar paylarına sahiptir. Her iki ihalenin de ihalelerde en yüksek teklif veren Binbir Gıda'nın lehine sonuçlanması halinde dahi, anılan teşebbüsün ilgili pazarda herhangi bir faaliyeti, dolayısıyla pazar payı ve cirosu olmadığı dikkate alındığında; her iki tuzlanın tek bir teşebbüs tarafından devralınmasının rekabet hukuku açısından herhangi bir sorun teşkil etmeyeceği, bu noktada öncelikle devralma işleminin 1998/4 sayılı Tebliğ'de öngörülen ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılmış olmadığı, dolayısıyla izne tabi olup olmadığı belirleyici olacaktır.
- 110 Nitekim, Ayvalık Tuzlasının özelleştirilmesi işlemine ilişkin alınan 11.2.2010 tarih ve 10-16/182-69 sayılı Kurul kararında, ihalede en yüksek teklifi veren Binbir Gıda bakımından yapılan inceleme sonucunda;
- “- Teşebbüsün ilgili pazarda pazar payı ve cirosu bulunmadığından, Ayvalık Tuzlasının bu teşebbüs tarafından devralınması işleminin 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirlenmiş olan pazar payı ve ciro eşiklerini aşmadığına, dolayısıyla işlemin izne tabi olmadığına,
- Öte yandan teşebbüsün, Çamaltı Tuzlası özelleştirme ihalesine de katılarak anılan ihalede de n yüksek teklifi verdiği göz önünde bulundurulduğunda; Çamaltı Tuzlası ihalesinin Ayvalık Tuzlası ihalesinden önce ve teşebbüs lehine sonuçlanması halinde, Çamaltı Tuzlasına ait pazar payı ve cironun da teşebbüs bakımından hesaba katılması gerektiğine,
- 120 - Çamaltı Tuzlasının ham tuz pazarındaki pazar payının göz önüne alındığı bu durumda dahi, devralma işleminin 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirlenmiş

olan pazar payı ve ciro eşiklerini aşmadığına, dolayısıyla işlemin izne tabi olmadığına” hükmedilmiştir.

130 Aynı biçimde, Çamaltı Tuzlasının özelleştirilmesine ilişkin 25.2.2010 tarih ve 10-19/236-91 sayılı Kurul kararında da, Ayvalık Tuzlasının 2008 yılı ilgili ürün pazarındaki payının yaklaşık %.....; cirosununsa (.....) TL olduğu ve Ayvalık Tuzlası ihalesinin Çamaltı Tuzlası ihalesinden önce ve Binbir Gıda lehine sonuçlanması halinde, Ayvalık Tuzlasına ait pazar payının Binbir Gıda adına hesaba katılması gerektiği; Ayvalık Tuzlasının ilgili ürün pazarındaki payı ve cirosu göz önünde bulundurularak, hesaba katılması halinde dahi, devir işleminin taraflarının pazar payı ve cirolarının toplamının, 1998/4 sayılı “Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmesi için Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”in 5. maddesinde belirlenmiş olan pazar payı ve ciro eşiklerini aşmadığı, dolayısıyla işlemin her halükarda izne tabi bir işlem olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

140

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1- 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin son fıkrasında belirtilen şartların tamamının gerçekleşmemesi nedeniyle, başvuru sahiplerinin, Çamaltı ve Ayvalık Tuzlalarının özelleştirilmesi işlemlerine Kurul tarafından izin verilmemesi ve geçici tedbir kararı verilmesi yönündeki taleplerinin redine,
- 150 2- İlgili başvuruda yer alan diğer iddialar bakımından da, Rekabet Kurumunun görev alanına girmeyen hususlara ilişkin olması nedeniyle taleplerin bu yönüyle de reddine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.